

L'AMO DES TA

APROPEM L'ESCOLTA

CONCERT N°7

13.05.2023

“La Modesta, més que un cicle de concerts de cambra”

El cicle de concerts La Modesta es presenta com una oportunitat cultural per apropar el repertori de cambra a la ciutat de Mataró, sense oblidar que un dels objectius del projecte és el de trencar la quarta paret entre intèrprets i audiència.

Seguint amb la idea de sortir de l'espai tancat de la sala de concerts, s'han creat una sèrie de recursos previs que pretenen connectar les experiències prèvies al concert (tallers, jam session, moments d'estudi d'instrument) amb el mateix.

Els objectius pedagògics del cicle **La Modesta** són:

- Crear un diàleg artístic per a totes les edats i nivells.
- Compartir materials artístics amb el gruix de la població de la ciutat.
- Obrir l'espai de la sala de concerts i compartir la música a tot arreu.
- Fer ús de l'art com a revolució personal i col·lectiva.

Aula de Música Masafrets és l'entitat encarregada de generar aquest dossier pedagògic, juntament amb les propostes d'activitats adaptades al repertori del concert.

SETENA JORNADA - 13.05.2023

APROPEM L'ESCOLTA - C7

LAMO
DE
STA

El setè concert del cicle tindrà lloc el dia 13 de maig a la Sala de l'Ateneu de Mataró, i les intèrprets seran **Ariadna Rodríguez Masafrets**, al violí, i **Irina Veselova**, al piano.

• **IRINA VESELOVA** •

Irina Veselova va néixer a Barnaul (Rússia). A l'edat de 5 anys comença els seus estudis de piano a l'Escola Central de Música i continua la seva formació al Conservatori de Grau Mitjà de la seva ciutat natal amb la professora Elvira Rossinskaia. Durant els primers anys de formació guanya diversos concursos regionals i nacionals. Actua a recitals de diferents ciutats de la seva regió i també amb l'Orquestra Simfònica Filharmònica de Barnaul. A l'edat de divuit anys es trasllada a Moscou per a continuar la seva formació amb la professora Ksènia Knorre al Conservatori Estatal Piotr Tchaikovsky.

El 2010 obté la Llicenciatura de Música de Grau Superior Universitari. Des del 2011 fins al 2014 fa un curs de perfeccionament al Conservatori Superior de Liceu amb el professor Stanislav Pochekin. Entre els nombrosos premis aconseguits en concursos de renom nacionals com els de Kemerovo, Igumnov i Gavrilin hi podem incloure: el 1r premi en el Concurs Internacional del compositor Nasedkin a Rússia; finalista al Concurs Internacional SEILER 2002 a Alemanya i el 1r premi al Concurs internacional del compositor Kabalevsky, també a Rússia. L'any 2017, juntament amb la violoncel·lista Irma Bau Rubinat forma el DeLis Duo, amb el qual han aconseguit durant aquest any el 2n premi al Concurs Internacional de "les Corts", el 1r premi al Concurs Internacional Paper de Música de Capellades i el 1r premi al 23è concurs Josep Mirabent i Magrans a Sitges. Tots tres a Catalunya.

• **ARIADNA RODRÍGUEZ MASAFRETS** •

L'Ariadna és violinista, nascuda a Mataró, i ha participat en formacions de música de cambra com el Quartet Lila, Quartet Moana o Ensemble Fuster. També ha estrenat l'integral de cambra de la compositora contemporània Claudia Baulies amb l'Akva Ensemble, participat en el projecte Blau Salvatge de nova creació i jazz, entre altres projectes que també han estat enregistrats. Ha tocat en formacions professionals com l'Ensamble 216, la Camerata Penedès, la Schubert Filharmonia, la Simfònica del Vallès o la Camerata Eduard Toldrà.

La seva formació orquestral comença amb les joves orquestres nacionals de Catalunya i Espanya, com també al Schleswig-Holstein Musik Festival a Alemanya. Va estudiar a l'IEA Oriol Martorell, acabant el darrer any de grau professional al Conservatori Municipal de Música de Barcelona amb menció d'honor tant en violí com música de cambra, continuant els estudis a l'Escola Superior de Música de Catalunya, també amb excel·lents qualificacions.

Actualment, és sòcia d'una de les cooperatives culturals i espais educatius musicals de la ciutat de Mataró, impulsant projectes com el Certamen Núria Masafrets i el Cicle de Concerts *La Modesta* (a partir dels estudis en el postgrau d'Economia Social i Solidària), mentre continua els estudis en l'instrument per preparar repertori de música de cambra com individual.

REPERTORI

El repertori del concert del 13 de maig de 2023 comptarà amb les següents obres:

- *Sonata per a violí i piano, op. 26*, Dora Pejačević
- *Noche Estrellada*, Lluïsa Casagemas i Coll
- *Sonata n2 en Sol*, Maurice Ravel

Podeu escoltar el repertori a través d'aquests enllaços:

Spotify:

<https://open.spotify.com/playlist/2fsBfQHMXgLMThpb9XUPiy?si=5cecl5def1bd468f>

Youtube: <https://youtube.com/playlist?list=PLUTmZ-a8RBzb3Lb7k5QgR4Br-KoflnZjZ>

A continuació es presenta de cada obra una mica de context històric de la compositora o compositor, l'explicació de l'obra i una proposta d'activitat a partir d'un moviment o element en qüestió.

1- Sonata per a violí i piano op. 26, de Dora Pejačević

COMPOSITORA i OBRA

La compositora Dora Pejačević, introductora de la cançó orquestral (Orchesterlied) a la música croata, va escriure amb un llenguatge independent, seguint l'estil dels models romàntics i sense abandonar la tonalitat en un moment de canvis radicals, propis de la generació del tombant del segle XIX. Va néixer al setembre del 1885 a Budapest i va morir al 1923 a Munich.

Membre d'una de les més importants família d'aristòcrates croates, la seva mare pianista va ser la primera en ensenyar-li l'instrument. Amb una família que des de bon principi va animar i acompanyar el talent de la Dora, va començar a compondre amb dotze anys, però ràpidament va anar a estudiar tant violí com composició a Munich. Moltes de les seves obres van ser estrenades arreu d'Europa, amb importants solistes de l'època.

Tot i la curta vida que va tenir, el seu catàleg d'obres és de 106 composicions, entre elles obres per a piano, música de cambra, orquestra. És considerada la persona responsable en l'introducció del simfonisme a Croàcia. Recentment, des del Centre d'informació musical de croàcia s'estan començant a editar les seves partitures, com també gravar-les i publicar-les per fer-les més accessibles al públic. Va posposar el que per aquell moment era bàsic per a una dona casada, el tenir fills, fins als trenta vuit anys, sent conscient que maternar frenaria la seva capacitat creadora musical. Va morir poc després, es diu, per complicacions en el postpart.

Ella va ser de formació violinista, i té moltes obres dedicades al violí i el piano, com a formació de cambra: des de petites peces com *Rêverie*, *Canzonetta*,

Menuett, Romanza, Elegía, Meditation, com també dos grans sonates. La que interpretarem és la primera, la sonata en re major, anomenada "Primavera", op26, escrita al 1909. Consta de tres moviments: I. Allegro, II. Andante con moto, III. Allegro molto, on podem escoltar el seu estil post-romàntic, barrejat amb harmonies impressionistes.

PROPOSTA D'ACTIVITAT

- Llegir el fragment que va escriure la compositora i preguntar-nos, en quin context o moment vital ens trobem en el nostre "jo real": *"Quan estic flotant en aquest món invisible dels meus pensaments més personals i interns, només és llavors quan em converteixo en el meu "jo real". I és llavors, en aquest celestial i distant aïllament de sentiments, que és en si mateix algun tipus d'èxtasi, arriba una sensació d'alliberament que es materialitza quan es crea una composició. I així és com haig de contestar a les persones que em pregunten: Què fas realment quan estàs component? Però, qui entendria tal resposta? Sempre em sembla que traeixo la meva pròpia ànima quan responc a aquesta pregunta inútil, com una persona realista ha de fer. De vegades només dic, "és difícil d'explicar", que potser és la millor resposta"*

2- Noche Estrellada, de Lluïsa Casagemas i Coll

COMPOSITORA i OBRA

Compositora barcelonina (1863-1942), va estudiar també cant i violí ja des dels quatre anys. Entre els

APROPEM L'ESCOLTA - C7

setze i divuit anys va compondre l'òpera anomenada "Esclava i reina", que havia de ser presentada al Teatre del Liceu, però a causa d'un incident extern, no va ser estrenada. Sí que va ser estrenada a altres teatres.

Encara no havent fet els vint anys, assoleix reconeixement internacional sent premiada amb un diploma a l'Exposició Universal de Chicago, fent-se gran ressò a la premsa escrita. Compositors de l'època catalans, com Felip Pedrell i Robert Gerhard, van fer referència de la compositora en diversos reculls de músics, deixant present el talent i el llarg camí que li esperava d'èxits. Més de tres-centes obres, moltes de dins del seu catàleg, moltes en format de cambra, que van aturar-se després de contraure matrimoni amb vint-i-dos anys, fent-la desaparèixer de la vida pública.

Després de quedar vídua i veure morir quatre dels seus cinc fills de tifus, va tornar a fer concerts, exercir com a professora de violí, i va compartir trobades amb intel·lectuals de l'època com Emília Pardo Bazán i Carme Karr.

L'obra *Noche Estrellada* sembla que va ser escrita el 1928. Té una forma ABA, on la part central va cap al mode major (La M), amb un acompanyament més rítmic, contrastant amb la primera i tercera secció, més melòdiques i íntimes (en La m). La melodia del violí durant tota l'obra es mou amb una dinàmica calmada, mentre el piano es manté en una textura d'acompanyament.

PROPOSTA D'ACTIVITAT

- Escoltar la petita melodia de la secció A. Un cop simplificada, posar-hi una lletra relacionada amb el títol nocturn de l'obra, transformant-la en cançó popular.

3- Sonata n2, de Maurice Ravel

COMPOSITOR i OBRA

Nascut el 1875 a la part nord del País Basc, i mort a París el 1937, va ser un compositor francès. Va tenir una gran unió amb la seva mare, ella va transmetre-li tot el patrimoni cultural basc, com les cançons que li

cantava. La seva família, molt propera a contextos artístics, va animar-lo a estudiar piano a sis anys. Tot i demostrar molt de talent, per animar-lo a estudiar l'instrument l'havien de prometre petites "recompenses", dient de broma que el nou talent musical s'afegia al seu principal, "el de l'extrema mandra".

Va ser alumne de Gabriel Fauré a París, on també es va fer molt amic de l'important pianista català Ricard Viñes, qui li estrenarà moltes de les seves obres. El seu estil musical, tot i dir-se "popularment" que està molt relacionat amb l'impressionisme, cada obra demostra un estil molt independent, buscant sempre noves influències i diversos orígens, recolzant els seus companys compositors en la presentació de nous estils, investigant antigues èpoques com SXVIII. Considerat un dels compositors més rellevants del segle vint francès, va tenir una vida plena d'èxits, on ell mateix també tocava les seves obres per a piano.

Composta entre el 1923 i 1927, la *Sonata per a violí i piano*, introdueix el "blues". Va ser un gran admirador del jazz, i durant el següent any va viatjar de gira a els Estats Units i el Canadà, sent ell mateix el que tocava la part del piano. Durant la gira, el segon moviment del Blues volia ser una manera de convèncer als crítics que el jazz era el camí per seguir la música dels EEUU, que no entenia per què considerar-lo tan respectuós.

Sense renunciar la música tonal, utilitzant molts recursos de diferents estils, buscant diferents tècniques com *pizzicato*, harmònics, *glissandos*, *ricochet*, aconseguix que el violí no només faci de paper solista, sinó també d'acompanyant. Va dedicar-la a Helene Jourdan-Morhange, gran violinista a qui sovint preguntava sobre fraseig, ús de l'arc, digitacions. Ella havia d'estrenar-la, però a causa del reumatisme que patia, no va poder acabar la carrera. Ell li va dedicar dient "No serà difícil, i no t'esquinçaràs cap canell". Va ser estrenada pel violinista i compositor Georges Enescu i el mateix Ravel al piano. El compositor pensava que tot i ser instruments de corda, degut a la manera de com es fa el so amb cada un, eren incompatibles. Juga amb aquesta idea, de buscar diferents recursos que assoleixin crear moments de so continu pel piano i pizzicatos que s'extingeixin amb el violí.

Escrita en Sol, consta de tres moviments amb el típic contrast de tempo: ràpid (Allegretto), lent (Blues-Moderato) i ràpid (Perpetuum mobile); el darrer és una reiteració dels dos primers.

PROPOSTA D'ACTIVITAT

- Fascinació per la música de la infància: La meva mare l'oca, el nen i els sortilegis: extrema sensibilitat i gust pronunciat per lo fantàstic i el mon dels somnis.

Ampliem amb recursos:

- Película sobre la vida de Dora: "Countess Dora", de Z. Berkovic (del 1993)

Ens veiem el dissabte tretze de maig, a dos quarts de set a l'Ateneu

Fins aviat!